

Biroul permanent al Senatului

Bp. 441 / 4.08.2022

Biroul permanent al Senatului

L. 558 / 6.09.2022

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art. 11 din Legea nr. 752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea art. 11 din Legea nr. 752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române (b441/28.06.2022), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3496/18.07.2022 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D870/19.07.2022,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 11 din Legea nr. 752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române, republicată, cu modificările ulterioare, scopul enunțat în Expunerea de motive fiind „oferirea dreptului de a înființa legal o filială a Academiei Române la Chișinău”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Având în vedere prevederile art. 8 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 752/2001, potrivit căroră, în realizarea obiectivelor proprii, Academia Română avizează proiecte de acte normative care privesc

domeniile sale de activitate, considerăm că este necesară solicitarea avizului acestei instituții cu privire la prezenta propunere legislativă.

5. Semnalăm că Expunerea de motive nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, nu sunt clar prezentate cerințele care reclamă intervenția normativă, și nici principiile de bază și implicațiile pe care reglementarea propusă le are asupra legislației în vigoare. În acest sens, precizăm că **în instrumentul de prezentare și motivare nu sunt argumentate unele dintre soluțiile legislative preconizate, și nici implicațiile acestora.**

În mod concret, soluțiile legislative propuse la alin. (1) și (3)-(8) ale art. 11 din Legea nr. 752/2001 nu sunt argumentate în *Expunerea de motive*, în vreme ce soluția preconizată pentru alin. (2) ar trebui să fie justificată, în principal, de acordarea în competența Academiei Române a prerogativei de înființare a unor filiale în străinătate, acesta fiind în fapt scopul care rezultă din formularea acestui element structural.

Cu privire la problematica lipsei de fundamentare temeinică a actelor normative, Curtea Constituțională a statuat prin Decizia nr. 139/2019 că „*în lipsa motivării, în sensul arătat, a legii adoptate, nu se poate cunoaște rațiunea legiuitorului, esențială pentru înțelegerea, interpretarea și aplicarea acesteia. (...) Caracterul sumar al instrumentului de prezentare și motivare, precum și lipsa de fundamentare temeinică a actelor normative au fost sancționate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, în raport cu aceleași exigențe de claritate, predictibilitate a legii și securitate a raporturilor juridice impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, cu invocarea deopotrivă a normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*”.

6. Având în vedere considerentele expuse în cele ce urmează, considerăm că, în forma propusă, proiectul este susceptibil a nu respecta standardele de claritate, precizie și predictibilitate consacrate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa. Astfel, „deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea a constatat că prin reglementarea acestora au fost impuse o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la

asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară” (Decizia Curții Constituționale nr. 448 din 29 octombrie 2013).

6.1. Potrivit uzanțelor normative, **partea dispozitivă a articolului unic** urmează a fi redată astfel:

„Articol unic. - Articolul 11 din Legea nr. 752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române, **republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 299 din 7 mai 2009, cu modificările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:**”.

6.2. În ceea ce privește norma propusă pentru **art. 11 alin. (1)**, considerăm că expresia „Academia Română are în structura sa secții de specialitate ...” este de natură să instituie un paralelism în reglementare cu **art. 3 alin. (1) din lege**, potrivit căruia „*Academia Română are în structură secții științifice ...*”.

Precizăm că, potrivit art. 16 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 24/2000, „*în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative*”. Precizarea este valabilă și pentru celelalte situații similare din proiect, în care modificările propuse sunt de natură să conducă la instituirea unor paralelisme legislative.

Legea nr. 752/2001 folosește, pentru desemnarea acestui element de structură al Academiei Române, sintagma „secții științifice”, în vreme ce Statutul acestei instituții utilizează termeni și expresii precum „secții”, „secții de specialitate” și „secții științifice de specialitate”.

În ipoteza în care se dorește utilizarea expresiei „secții de specialitate” în locul expresiei „secții științifice”, este necesară introducerea unui punct distinct la articolul unic, marcat cu cifra „2”, care să prevadă că, *în cuprinsul legii, sintagma „secții științifice” se înlocuiește cu sintagma „secții de specialitate”*.

6.3. Cu privire la **același element structural**, semnalăm că, prin raportare la textul *de lege lata*, se elimină norma privind funcționarea Bibliotecii Academiei, Editurii Academiei, Casei Oamenilor de Știință și Revistei "Academica", ca unități cu personalitate juridică în subordinea Academiei Române.

Observațiile sunt valabile și în ceea ce privește **art. 11 alin. (3) din lege**, care prevede că organizarea și funcționarea entităților sus-menționate se stabilesc prin statut.

Prin aplicarea unor astfel de soluții legislative, prezentul proiect trebuie completat cu norme tranzitorii, în temeiul dispozițiilor art. 26 și 54 din Legea nr. 24/2000, pentru a evita generarea unei incertitudini juridice, care este contrară art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa privind securitatea raporturilor juridice.

6.4. De lege lata, art. 11 alin. (1) din lege prevede că „în subordinea Academiei Române funcționează, ca unități cu personalitate juridică, filiale teritoriale, organizate în principalele centre științifice și culturale ale țării”.

Prin soluția legislativă propusă la **alin. (1) și (2)**, se stabilește o diferență de tratament juridic între filialele din Iași, Cluj-Napoca și Timișoara și celelalte filiale teritoriale, care se pot înființa în temeiul art. 23 din Statutul Academiei Române, prin hotărâre a Adunării generale.

Astfel, un eventual demers de desființare a uneia dintre filialele teritoriale enumerate în norma propusă la alin. (1) nu se va putea face decât prin modificarea Legii nr. 752/2001, și nu prin hotărârea Adunării generale a Academiei Române, ca în cazul altor filiale teritoriale ale acesteia.

6.5. În ceea ce privește norma referitoare la înființarea de filiale „în afara granițelor țării”, prevăzută la **alin. (2)**, menționăm că, potrivit art. 2.580 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „*statutul organic al filialei este supus legii statului pe al cărui teritoriu și-a stabilit propriul sediu, independent de legea aplicabilă persoanei juridice care a înființat-o*”.

Totodată, raportat la prevederile art. 191 alin. (2) din Codul civil, norma referitoare la înființarea unor filiale în străinătate ar trebui să prevadă și modul de înființare a acesteia, și anume prin hotărâre a Adunării generale.

6.6. Norma propusă la **alin. (3)** va fi eliminată, întrucât nu prezintă legătură tematică cu art. 11, ci cu prevederile **art. 3 alin. (1) din lege**, care ar trebui modificat în mod corespunzător. În cazul menținerii soluției propuse, se instituie un paralelism legislativ.

6.7. Referitor la norma preconizată pentru **alin. (4)**, precizăm că Legea nr. 752/2001 prevede deja, la **art. 5**, că „**Academia Română se organizează și funcționează potrivit prevederilor prezentei legi și ale statutului propriu**”, care se aprobă de Adunarea generală.

Totuși, în situația în care se dorește o clarificare la nivel de lege privind modul de stabilire a organizării și funcționării secțiilor de

specialitate, este necesară eliminarea alin. (4) din proiect și modificarea corespunzătoare a **art. 3 alin. (2) din lege**, cu care norma propusă prezintă legătură tematică și care ar putea fi reformulat astfel:

„(2) **Înființarea, organizarea și atribuțiile secțiilor de specialitate** se stabilesc prin statut”.

6.8. Cât privește norma propusă la **alin. (5)**, reiterăm precizarea făcută la punctul anterior. Totuși, și în acest caz, în ipoteza în care se dorește a fi efectuată clarificarea în cauză, se impune eliminarea alin. (5) din proiect, iar **art. 3 alin. (3) din lege**, cu care norma propusă prezintă legătură tematică, ar trebui modificat în mod corespunzător. În caz contrar, se instituie un paralelism în reglementare referitor la funcționarea în subordinea Academiei Române a institutelor și centrelor de cercetare științifică.

6.9. Norma preconizată pentru **alin. (6)** nu are legătură tematică cu art. 11, ci cu **art. 3 alin. (4) din lege**, care ar trebui modificat în mod corespunzător. Pe cale de consecință, textul propus va fi eliminat.

Totodată, semnalăm că norma propusă este lipsită de claritate și previzibilitate, întrucât nu rezultă care dintre entitățile enumerate se înființează prin hotărâre a Adunării generale și care la propunerea acesteia. De asemenea, sintagma „se organizează la propunerea” este incompletă, deoarece nu se precizează și autoritatea publică prin al cărei act se înființează entitățile respective.

6.10. Referitor la normele preconizate pentru **alin. (7) și (8)**, semnalăm că acestea sunt forme modificate ale **art. 3 alin. (5) și art. 12 din lege**. Ca atare, pentru evitarea unor paralelisme legislative, normele propuse prin proiect vor fi eliminate, iar prevederile din lege menționate, care reglementează aceeași ipoteză juridică, ar trebui modificate în mod corespunzător.

p. PREȘEDINTE

Florin MORDACHE

București
Nr. 897/03.08.2022

D&F

EVENIMENTE SUFERITE de actul ...

L. nr. 752/2001

M. Of. nr. 843/28 dec. 2001

Lege privind organizarea și funcționarea Academiei României

(v. Statutul Academiei publicat în M. Of. nr. 617/14 sep. 2009, modificat prin H. nr. 1/2011 - M. Of. nr. 436/22 iun. 2011)

¹ republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 299/7 mai 2009

Lege privind organizarea și funcționarea Academiei Române

² modificări prin

L. nr. 118/2010

M. Of. nr. 441/30 iun. 2010

Lege privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar

*se reduce cu 25% cuantumul
indemnizațiilor acordate membrilor
Academiei Române;*

*se reduce cu 15% cuantumul sprijinului
material acordat urmașilor membrilor
Academiei Române*

³ modificări prin

L. nr. 153/2017

M. Of. nr. 492/28 iun. 2017

Lege-cadru privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice

*abrogă alin. (3) și prevederile referitoare
la acordarea sporului de importanță
națională de 25% din cuprinsul alin. (2) al
art. 21*